

Vancomycin Resistant Enterococci (VRE)

Fakamatala ma'a e tokotaha mahakí mo e ngaahi fehu'i 'oku fa'a 'eké

2 'Aokosi 2023

Ko e hā 'a e enterococci?

Ko e enterococci ko ha fanga ki'i pekitīlia (bacteria) 'oku angamaheni ke nau nofo pē 'i ho loto keté pea 'oku tukuange mai ki tu'a 'i he tu'umama'o (faeces). 'Oku ui 'eni ko e colonisation pea 'oku ui 'a e tokotaha ko iá ko e tokotaha 'okú ne fetuku holó. 'Oku 'ikai fa'a fakatupunga 'e he enterococci ke ke puke, ka neongo iá 'oku 'i ai e taimi 'e ni'ihi te nau lava 'o fakatupu ha mahaki'ia (infection) 'i he tafenga totó, halanga tu'uofí, mo e ngaahi laveá.

Ko e hā 'a e VRE?

'I he taimi 'oku 'i ai ai ha mahaki 'o ha taha, 'e ala fiema'u ha 'enitipaiotiki (antibiotics) ke tāmate'i 'aki 'a e pekitīlia 'okú ne fakatupu 'a e mahakí. Ko e vancomycin ko ha fa'ahinga 'enitipaiotiki ia 'oku faka'aonga'i ke faito'o 'aki 'a e mahaki 'o e enterococci. 'Oku 'i ai ai ha fa'ahinga 'e ni'ihi 'o e enterococci 'oku nau fakafepaki'i 'a e vancomycin ('a ia 'oku 'iloa ko e VRE), pea 'e 'ikai toe tāmate'i ai 'e he vancomycin 'a e ngaahi pekitīlia ko ení. 'E lava pē ke faingata'a 'a hono faito'o 'o e ngaahi mahaki 'oku fakatupu 'e he VRE he 'oku fakangatangata pē 'a e ngaahi faito'o 'enitipaiotiki 'oku lava ke ma'u.

Na'e anga fēfē 'eku ma'u 'a e VRE?

Koe'uhí 'oku nofo'aki mo'ui 'o 'ikai fakatupu maumau 'a e fa'ahinga pekitīlia ko ení 'i ho loto keté, 'oku faingata'a ke 'ilo'i 'a e taimi pe founiga na'a nau hū ai ki ho sinó.

Neongo ia, 'oku 'i ai ai ha faingamālie lahi ange ke ma'u atu 'a e pekitīlia kapau:

- na'e fuoloa ha'o nofo 'i falemahaki pe hoko hano fakatokoto koe ki falemahaki
- na'e fiema'u ke tauhi koe 'i he 'iuniti ki he mahaki pelepelengesí, taialasisi, pe tafa fakafetongi ha konga ho sinó
- 'okú ke puke 'i he kanisaá
- na'e fiema'u ha faito'o 'enitipaiotiki lahi
- na'á ke kaungā nofo 'i ha loki mo ha tokotaha 'okú ne ma'u 'a e VRE.

Te u 'ilo fēfē pe 'oku ou ma'u 'a e VRE?

'Oku 'ikai fakatupunga 'e he VRE ke puke 'a e kakaí. 'Oku 'i ai ha ngaahi sivi pau 'oku fa'a fiema'u lolotonga ho'o 'i falemahakí pea 'e lava foki ke 'ilo meí he ngaahi sivi ko ení kapau 'okú ke ma'u 'a e VRE. 'Oku 'ikai 'uhinga ha'o ma'u 'a e VRE 'okú ke puke, ka 'okú ke fetuku holo pē (carrier). Kapau 'oku fakakaukau 'a e kau ngāue ki he mo'ui leleí 'okú ke ngali ma'u 'a e VRE, 'e fiema'u ha sivi ke fakapapau'i ia. 'E fakahoko 'a e sivi ko ení 'i ho'o tu'umama'ó pe ko hano milihi ho halanga tu'umama'ó (rectal swab).

'Oku hoko fēfē ha mafola 'a e VRE?

'E lava ke mafola 'a e VRE 'i ha ngaahi feitu'u fai'anga faito'o meí ha taha ki ha tokotaha kehe fakafou 'i ha ala ki ha ngaahi funga me'a, nāunau 'a ha tokotaha mahaki pe meí ha nima 'o ha tokotaha kuo ma'u 'e he pekitīliá pe na'e 'ikai ke fakama'a lelei.

'E lava fēfē ke ta'ofi ha mafola 'a e VRE?

'Oku mahu'inga 'aupito hono fakapapau'i 'oku tauhi ho nimá ke ma'a. 'E fanofano ma'u pē 'e he kau ngāue ki he mo'ui leleí honau ongo nimá. 'E lava ke tokoni hono fakama'a 'o e ngaahi funga me'a 'i he ngaahi falemahakí 'aki ha huhu'a tāmate siemu ke tokoni ki hono ta'ofi ha mafola 'a e VRE.

Kapau 'oku fakatokoto koe 'i falemahaki 'o 'ilo'i 'okú ke ma'u 'a e VRE meí ha sivi kimu'a, pe kapau 'oku fakakaukau 'a e kau ngāue ki he mo'ui leleí 'okú ke ma'u 'a e VRE, 'e fiema'u ke tauhi koe 'i ha loki fakataautaha 'oku 'i ai hono falekaukau pe falemālōlō pe pō mavahe. 'I he taimi 'e ni'ihi, kapau 'oku 'i ai ha kau mahaki kehe 'oku nau ma'u 'a e VRE 'i he uooti tatau mo koé, 'oku fakapotopoto pē ke tokanga'i fakataha 'a e kakai ko iá 'i he feitu'u tatau pē he 'oku mou ma'u kotoa 'a e pekitīlia tatau.

'E fiema'u ke tokanga makehe 'a e kau ngāuē hangē ko e tui 'o e kofunimá mo ha kāuni. 'E 'i ai ha faka'ilonga 'i ho matapá ke fakamanatu ki he kakaí 'a e me'a 'oku fiema'u ke nau fakahoko kimu'a pea nau toki hū atu mo fokí. Lolotonga ho'o 'i falemahakí, 'e kole atu ke ke nofo 'i ho lokí tukukehe kapau 'oku 'i ai ha ngaahi 'uhinga pau 'e fiema'u ai ke ke mavahe meí ho lokí. 'Oku 'uhinga eni ke ta'ofi ai ha'ane mafola ta'e'amanekina ki he ni'ihi kehé.

Ko e hā 'a e me'a 'e fiema'u ke fakahoko 'e he kau 'a'ahi?

'E fiema'u ke fanofano 'a e ongo nima ho fāmilí mo e kakai kehe 'oku nau 'a'ahi atu kiate koe 'i falemahakí kimu'a pea nau toki hū atu ki ho lokí pea mo e taimi te nau foki aí. Kapau 'oku nau tokoni atu ki ho'o ngaahi fiema'u fakahaisiní, 'e ala fiema'u ke nau tui ha 'ēpani mo ha kofunima. 'E fakahā atu eni kiate kinautolu 'e he kau ngāue falemahakí.

Ko e hā 'a e me'a 'e hoko 'i he 'eku mavahe mei falemahaki?

Kapau 'oku fiema'u ke ke 'alu ki ha tauhi'anga ki he mo'ui lelei 'e taha pe 'okú ke fiema'u ha tauhi lahi ange meí he kau neesi fakavahé pe tokoni fakafalemahaki 'i 'api, fakahā atu ke 'ilo 'e he kau ngāue 'okú ke ma'u (pe na'á ke ma'u) 'a e VRE he 'e kei fiema'u pē ke nau ngāue tokanga. 'Oku 'uhinga eni ke ta'ofi ha pipihi atu 'a e VRE ki he kau ngāue ki he mo'ui leleí pea mo toe fakamafola atu ki he ni'ihi kehé. 'Oku mahu'inga 'aupito 'a e fanofano ke ma'a lelei 'a e nimá ki hono fakasi'isi'i ha'ane mafola.

Te u lava fēfē 'o malu'i hoku kāingá/fāmilí/homau 'apí mei hono ma'u 'o e VRE 'i ha'aku foki ki 'api mei falemahaki?

Ko e me'a mahu'inga taha ke fakahokó ke tauhi ma'u hono fakama'a 'o e ongo nimá. Fanofano ho ongo nimá 'aki 'a e koa mo e vai pea holoholo ke mātu'u lelei hili ho'o 'alu ki he fale mālōloó kimu'a he feime'atokoní. Kapau 'oku fiema'u ke tokoni atu ha ni'ihi 'i 'api, fakamanatu atu ke hokohoko fanofano ma'u pē honau ongo nimá.

'Oku totonu foki ke ke toe:

- Tauhi ke ma'a mo 'ufi'ufi malu ha ngaahi fo'i pala, lavea pe mamulu kae'oua kuo mo'ui.
- Tauhi ke ma'a 'a e falekaukaú, falemālōloó, me'a lomi ki hono tukuange 'o e vai ki he toiletí, ngaahi funga tēpilé mo e ngaahi funga me'a kehé.
- Faka'aonga'i pē ho ngaahi tauveli pe konga tauveli kaukau pē 'a'au, pea 'oua na'a toe faka'aonga'i ia 'e ha ni'ihi kehe.
- Muimui ki ha fa'ahinga fale'i pē 'oku 'oatu kiate koe 'e he kau ngāue ki he mo'ui leleí.

'Oku 'ikai ha fiema'u makehe ia ki hono fō 'o e valá, nāunau mohengá mo e tauvelí, pe 'ū ipú, peletí, pe nāunau kaí. Te ke lava 'o fō mo fufulu 'a e ngaahi me'a ko ení 'o faka'aonga'i ki ai 'a e ngaahi huhu'a fufulu mo e pauta fō angamahení.

'E mavahe nai 'a e VRE?

'E kehekehe pē 'a e lōloa 'o e taimi 'oku ma'u ai 'e ha taha 'a e VRE. 'Oku 'uhinga eni 'e ala fiema'u ke toe sivi koe kapau 'e toe fakatokoto koe 'i falemahaki 'i he kaha'ú.

'E fēfē kapau 'e toe fakatokoto au 'i falemahaki pe fiema'u ke u sio ki ha toketā 'e taha?

Kapau 'e toe fakatokoto koe 'i falemahaki 'i he kaha'ú, 'e lava ke tauhi koe 'i ha loki tokotaha pea mo toe ngāue'aki 'e he kau ngāue tenau tauhi koé 'a e ngaahi founa malu'i tatau. 'E ala fiema'u ke toe fakahoko hao ngaahi sivi ke 'ilo'i pe 'okú ke ma'u 'a e VRE, ka 'e fakamatala'i atu 'eni kiate koe. Tatau ai pē pe 'oku 'ikai toe fiema'u ha malu'i makehe, hangē ko e faka'aonga'i 'o e ngaahi kāuní mo e kofunimá, 'e lava ke tauhi koe 'i ha loki tokotaha pea mo vakai'i ma'u pē koe ke fakapapau'i 'oku 'ikai toe foki atu 'a e VRE.

Kapau te ke 'alu ki ha toketā pe neesi 'e taha 'i ha fale tafa pe kilīniki pe 'i ai ha'o tokotaha tauhi fo'ou, fakahā atu ke nau 'ilo'i na'e fiema'u ha founa malu'i makehe kiate koe ki he VRE 'i he taimi na'a ke 'i falemahaki aí. 'E lava ai henī ke nau faka'aonga'i 'a e ngaahi founa malu'i ke fakapapau'i 'oku 'ikai ke nau 'ave holo 'a e pekitīliá ki he kau mahaki kehē. 'Oku 'ikai fiema'u ia ke ke fakahā ki ha toe taha kehe.